

TEENUSE OSUTAJA	Juuru Vallavalitsus		
Järelevalve teostaja(d):	Rapla Maavalitsus Pille Prey, sotsiaaltöö spetsialist Tõnis Vaik, haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja asetäitja sotsiaalhoolekande alal Angela Peäske, jurist		
Järelevalve läbiviimise aeg	18.11.2013 22.11.2013	–	Eelmise järelevalve läbiviimise aeg Juuru Lasteküla alustas oma tegevust 01.11.2012, eelnevat järelevalvet ei ole olnud.

Järelevalve objekt: **Juuru Lasteküla - asenduskoduteenus**

Kokkuvõtte eelmise järelevalve käigus tehtud ettekirjutuste täitmisest: Juuru Lastekülas toimub järelevalve esmakordselt.

Järelevalve liik, põhjendus, meetodid:

Korraline järelevalve etteteatamisega.

Järelevalvet teostatakse "Sotsiaalhoolekande seaduse" §7 lõikest 2 ja § 38 tulenevalt Rapla maavanema korralduse 09.08.2013 nr 1-1/392 alusel .

Kasutatud meetodid:

- asutuse dokumentatsiooniga tutvumine ja selle sisuline analüüs
- intervjuude läbiviimine (Juuru Vallavalitsus, lasteküla juhataja, kasvatusala töötaja, kohaliku omavalitsuse lastekaitsetöötaja, lasteküla lapsed)
- vaatlemine (igapäevaelu jälgimine)
- teenuse osutaja vastus Rapla Maavalitsuse ametniku koostatud küsimustikule
- tutvumine vajaliku inventari jms. olemasoluga

Järelevalve käigus tutvunud dokumentide loetelu:

- 1) Asenduskodu teenuse tegevusloa andmine (Rapla Maavanema korraldus 31.oktoober 2012 nr 592)
- 2) Juuru Lasteküla põhimäärus (23.veebruar 2012 nr 51)
- 3) Juuru Lasteküla töökorraldusreeglid (Juuru Lasteküla juhataja 5. Juuni 2013 nr 20-13/5)
- 4) Juuru Lasteküla struktuuri ja töötajate koosseisu kinnitamine (Juuru Vallavalitsuse korraldus 17.aprill 2013 nr 86)
- 5) Laste taskuraha suurus (Juuru Lasteküla juhataja käskkiri 26. märts 2013 nr 20-13/2)
- 6) Juuru Lasteküla kasvataja ametijuhend (Juuru Lasteküla direktori käskkiri 24.mai 2013 nr 20-2/4,)
- 7) Juuru Lasteküla vastutava kasvataja ametijuhend (Juuru Lasteküla käskkiri 24.mai 2013 nr 20-2/4,)
- 8) Asenduskoduteenuse inspekteerimise akt (Terviseamet Põhja talitus Raplammaa esindus RA13ES109 „27“08.2013.a)
- 9) Juuru Lasteküla tegevuskava 2013/2014 (kinnitamata)
- 10) Juuru Lasteküla kodukord (kinnitamata)
- 11) Juuru Lasteküla juhataja ametijuhend (kinnitamata)

Lühikirjeldus, mille üle järelevalvet teostati: asenduskoduteenuse sisu ja vastavus sotsiaalhooldkandes reguleeritule.

Järelevalve tulemused:

Juuru Lasteküla on Juuru Vallavalitsuse hallatav munitsipaalasutus, kellel on Rapla maavanema antud kehtiv tegevusluba (kehtib alates 01.11.2012 kuni 31.10.2017) asenduskoduteenuse osutamiseks. Asenduskoduteenust on võimalik pakkuda viies asenduskodu peremajas. Juuru Lastekülal on kasutusel 4 peremaja. Lasteküla alataituvuse tõttu ei ole üks maja kasutuses. Juuru Lasteküla peremajad on nummerdatud Kodu 1-ks, Kodu 2-ks, Kodu 3-ks ja Kodu 4-ks.

Tegevusloa andmise aluseks olevate andmete muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduse (edaspidi SHSi) § 21⁷ kohaselt on tegevusloa omaja kohustatud viivitamata teavitama tegevusloa väljaandjat majandustegevuse registrisse kantud andmete muutumisest. Majandustegevuse registrisse kantavad andmed ja teavitamist vajavad andmed on sotsiaalminister kehtestanud määrusega 21.01.2009 nr 13 „Majandustegevuse registrisse kantavate teenuse osutaja andmete loetelu ja teavitamist vajavate muudetud andmete loetelu kehtestamine“ (edaspidi: MTR). Muutmist vajavad andmed on seotud asenduskoduteenuse kasvatusala töötajatega.

Järelevalve käigus selgus, et Juuru Lasteküla ei ole kinni pidanud MTR-ist, sest registris on andmed tegevusloa väljaandmise kuupäevaga. Uuendamata on MTRi § 1 lõikest 3 tulenevad kasvatusala töötajate kohta käivad andmed ja MTRi § 2 punktis 1 nimetatud andmed. SHSi § 21⁷-st tulenevalt on muutmata ka Juuru Lasteküla esindaja andmed. Järelevalve käigus Juuru Lasteküla teavitas 17.12.2013 tegevusloa väljaandjat registrisse kantavate andmete muutumisest. SHSi § 21⁷ lõike 2 kohaselt kantakse andmed majandustegevuse registrisse kolme tööpäeva jooksul nende saamisest arvates.

Asenduskoduteenusele õigustatud lapsed

Juuru Lastekülas on asenduskoduteenusel 22 last. 2013. a novembrikuu seisuga on lastekülas 8 noort, kes on vanemad kui 18-aastased ja õigustatud saada asenduskoduteenust. Järelevalve käigus selgus, et SHSi § 15² lõikest 3 tulenevalt üks vanem kui 18-aastane laps ei ole õigustatud saada asenduskoduteenust. SHSi § 48 lõike 16 kohaselt võib asenduskoduteenust ühes peremajas osutada kuni 8 lapsele. Juuru Lastekülas elavad lapsed 4 peres. Kodu 1-s asub lasteküla juhtaja tööruum ja seal elab 2 kasvandikku, kellest üks õpib kutseõppeasutuses ja teine kõrgkoolis. Kodu 2-s elab 6 kasvandikku, kellest üks on puudega laps. Kodu 3-s elab 7 kasvandikku, kellest üks on puudega ja 1 alla 3-aastane laps. Kodu 4-s elab 7 kasvandikku, kellest 2 on alla 3-aastased.

Asenduskodu töötajad

Asenduskodu töötajateks on juhataja ja kasvatusala töötajad. Juuru Lasteküla juhataja Ellen Nossenko on ametis 2013. aasta veebruarist. Asenduskodu kasvatusala töötajateks SHSi §15⁹ lõike 1 järgi saavad olla abikasvatataja, nooremkasvatataja, kasvatataja ja vanemkasvatataja. Juuru Lastekülas töötab kokku 14 kasvatusala töötajat - 8 abikasvatatajat, 2 nooremkasvatatajat ja 4 kasvatatajat. Asenduskodu kasvatusala töötajatest ei vasta 2 abikasvatatajat SHSi § 15⁹ punktis kolm sätestatud nõuetele – neil puudub keskharidus. Samas on üks töötajatest registreeritud pedagoogika täienduskoolitusele ja teine töötajatest peaks lõpetama 2013. aasta detsembris pedagoogika täienduskoolituse. Sotsiaalministri 26.11.2008 määrus nr 73 „Asenduskodu kasvatusala töötajate sotsiaaltöö ja pedagoogika täienduskoolituse läbiviimise korra ja täienduskoolituse õppekavade kehtestamine“ § 2 lõige 2 ütleb, et täienduskoolitusele registreerujal peab olema vähemalt keskharidus. Ülejäänud asenduskodu kasvatusala töötajad vastavad SHSi § 15⁹ sätestatud nõuetele. Lastekülas ei tööta ühtegi vanemkasvatatajat ega perevanemat. Juuru Vallavalitsuse korralduse (17.

aprill 2013 nr 86) „Juuru Lasteküla struktuuri ja töötajate koosseisu kinnitamine“ alusel töötavad lastekülas vastutavad kasvatajad ja kasvatajad. Igas lasteküla peres töötab 1 vastutav kasvataja. Ametijuhendi järgi peab vastutav kasvataja vastama kasvataja või vanemkasvataja kvalifikatsioonile. Lasteküla Kodu 4-s töötav vastutav kasvataja ei vasta ametijuhendis välja toodud kvalifikatsioonile (vastutav kasvataja on abikasvataja kvalifikatsiooniga). Töötajad, kes pole läbinud ja kellel on kohustus läbida 160- tunnine sotsiaaltöö ja/või pedagoogika täienduskoolitus, on registreeritud või osalevad sellel koolitustel. Kõigi kasvatusala töötajate kohta on teostatud päringud karistusregistrisse, lapse kasvatamiseks vajalikke isikuomadusi kontrollitakse uue töötaja kandideerimisel esitatud dokumentide ja töövestluse käigus.

Asenduskoduteenusel viibiva lapse dokumendid

Kõik vajalikud dokumendid ja teave lapse kohta on kogutud lapse isiklikku toimikusse. Toimikud asuvad lukustatud metallkapis juhataja kabinetis. Kõigil lapsega seotud kasvatusala töötajatel on toimikule juurdepääs. Teabe kogumisega lapse kohta tegeleb iga konkreetse lapse tugikasvataja ja mõningatel juhtudel ka lasteküla juhataja. Asenduskoduteenuse osutajale antavad dokumendid on kehtestatud sotsiaalministri määrusega 16.10.2007 nr 66 “Kohaliku omavalitsuse poolt kogutavate ja säilitavate asenduskoduteenusel viibiva lapse dokumentide loetelu, asenduskoduteenuse osutajale üle antavate asenduskoduteenusel viibiva lapse dokumentide loetelu ning asenduskoduteenuse osutaja kohustuste täpsema sisu kehtestamine“. Kõikide laste toimikutes puuduvad kohtuotsuse ära kirjad elatise väljanõudmise kohta, sellest järelduvalt ei saa elatist mitte ükski Juuru Lasteküla kasvandik. Dokumentidest lähtuvalt ei ole ainukesena Vigala vald külastanud oma asenduskoduteenusel viibivat last. Laste isiklikud toimikud koos vajalike lisadega on asenduskoduteenuse osutaja hästi dokumenteeritud ja süstematiseeritud.

Ajutiselt perekonda antavad lapsed

Asenduskodus elavate laste ajutiselt perekonda andmist reguleerib sotsiaalministri 20.12.2000 määrus nr 85 „Asenduskodule, koolkodule või noortekodule esitatavad nõuded lapse ajutiselt perekonda andmise korraldamiseks“ (edaspidi: AKNK).

Juuru lastekülas on 2013. aastal antud lapsi ajutiselt perekonda 22 lapsest 8. Lapsed olid perekonda lubatud õppetööst vabal ajal (puhkepäevad, riigipühad ja koolivaheajad) ning olid viibinud perekonnas maksimaalselt kolm kuud (AKNK § 3).

Kinni on peetud AKNK § 4 -st – sellest tulenevalt ei ole perekonda antud lapsi, kes on alla kolme aastased.

Asenduskoduteenusel ei viibi detsembri 2013. aasta seisuga lapsi, keda oleks võimalik lapsendada või paigutada eeskoste- või hooldusperekonda (AKNK § 5).

Kui asenduskodu annab perekonda lapse, peab ta küsima vähemalt 10- aastase lapse nõusolekut ja alla 10- aastase lapse arvamust ning soovi (AKNK § 6). Juuru lasteküla lapsed olid perekonda lubatud laste suulise nõusoleku alusel, kirjalikku nõusolekut lastelt võetud ei ole ehk puudus võimalus kontrollida lapse nõuolekut perekonda andmisel.

Kõigil lastel, kes olid antud perekonda, olid olemas load lapse eestkostjalt ning perekonnad, kus lapsed viibisid, olid taotlenud loa oma elukohajärgselt omavalitsuselt (AKNK § 7 ja 10).

Juuru lasteküla ja perekond, kus laps viibis, olid omavahel sõlminud kirjaliku lepingu, milles olid sätestatud poolte õigused ja kohustused, samuti oli lepingus kajastatud toiduraha perekonnas viibimise ajaks. Toiduraha kantakse hooldusperekonna arvelduskontole. Lapsele antakse kaasa ka temale vajalikud riided (AKNK § 12 ja 13).

Kokkuvõtteks saab öelda, et Juuru Lasteküla on kohusetundlikult kinni pidanud AKNK-st ning taganud laste perekonda andmisel nende heaolu ja turvalisuse.

Muud tähelepanekud

Juuru Lasteküla lähtub asenduskoduteenuse osutamisel asenduskoduteenuse osutaja kohustuste

sisus sotsiaalministri 16.10.2007 määruses nr 66 "Kohaliku omavalitsuse poolt kogutavate ja säilitavate asenduskoduteenusel viibiva lapse dokumentide loetelu, asenduskoduteenuse osutajale üle antavate asenduskoduteenusel viibiva lapse dokumentide loetelu ning asenduskoduteenuse osutaja kohustuste täpsema sisu kehtestamine" tulenevatest punktidest. Lastekülas puudub eraldi asenduskoduteenuse sisu kirjeldus.

Perest eraldatud laste puhul, kes on paigutatud asenduskoduteenusel, on oluline, et säiliks suhted bioloogiliste vanematega, sellele on viidatud ka "Laste ja perede arengukavas 2012 – 2020 (v.a juhul, kui see on vastuolus lapse heaoluga). Lastekülas suhtlevad regulaarselt oma vanematega 6 last, 6 lapsel on sidemed oma õdede ja vendadega ning 2 last suhtlevad oma vanavanematega. Kõik kohtumised fikseeritakse päevikus, kohtumistest ja kontaktidest teavitatakse lapse eestkostjat kas telefoni või meili teel.

Järevalve käigus selgus, et Juuru Lasteküla on inspekteerinud Terviseameti Põhjatalitus Raplamaa esindus, mille käigus koostatud aktis nr RA13ES109 "27"08.2013 selgub, et asenduskodus puuduvad valgustuse mõõdistused ning riskianalüüs, mis on tegemisel. 2013. aastal ei ole Päästeteenistus teostanud tuleohutuse järelevalvet.

Ettepanekud, soovitused

- Lasteküla Kodu 4-s töötav vastutav kasvataja ei vasta ametijuhendi järgi kvalifikatsiooninõuetele. Vastutav kasvataja peab vastama kasvataja või vanemkasvataja kvalifikatsioonile (hetkel on vastutav kasvataja abikasvataja kvalifikatsiooniga). Määrata vastutavaks kasvatajaks vastava kvalifikatsiooniga inimene.
- Teha koostööd kohalike omavalitsuste laste hoolekandega tegelevate spetsialistidega ning teavitada neid elatise väljanõudmise kohtuotsuse ärakirja esitamise kohustusest Sotsiaalministri 16.10.2007 määruses nr 66 "Kohaliku omavalitsuse poolt kogutavate ja säilitavate asenduskoduteenusel viibiva lapse dokumentide loetelu, asenduskoduteenuse osutajale üle antavate asenduskoduteenusel viibiva lapse dokumentide loetelu ning asenduskoduteenuse osutaja kohustuste täpsema sisu kehtestamine"
- Asenduskodus elavate laste ajutiselt perekonda andmisel võtta lastelt kirjalik nõusolek, kui asenduskodu annab lapse perekonda.
- Kinnitada Juuru Lasteküla tegevuskava ja kodukord.

Loetelu järelevalve tulemusena tehtud ettekirjutustest koos täitmise tähtaegadega

1. Lõpetada asenduskoduteenuse ostutamise leping ühe vanema, kui 18-aastase lapsega, kes ei ole õigustatud saama asenduskoduteenust SHSi § 15² lõikest 3 tulenevalt. Ettekirjutuse tähtaeg 01.01.2014.a
2. Asenduskodu kasvatusala töötajate koosseisust 2 abikasvatja haridusnõuded ei vasta, SHS § 15⁹ punktis kolm sätestatud nõuetele, millest tulenevalt ei saa nad töötada kasvatusala töötajatena. Kasvatusala töötajate koosseisus teha muudatused, et töötajate haridusnõuded oleksid vastavuses SHS § 15⁹ sätestatud nõuetele. Ettekirjutuse tähtaeg 01.02.2014.a

Kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmise kohta esitada maavanemale hiljemalt 02.02.2014. a

Teenuse osutaja vastus:

Arvestame kindlasti kõigi tähelepanekute, ettepanekute ning soovitustega.

* Kodu 4 vastutav kasvataja läbis detsembriks 160t pedagoogikakoolituse ning kevadel läheb 160t sotsiaaltöö koolitusele. Hetkel asendada ei ole võimalik, kuid püüame leida lahendusi.

* Talvisel koolivaheajal peredesse minevad lapsed avaldavad oma nõusoleku kirjalikult, siiani tegid nad seda suusõnaliselt. Vastu tahtmist ei ole ühtki last peresse saadetud.

* Lasteküla tegevuskava ja kodukord on 2. detsembri 2013 käskkirjadega kinnitatud.

* Asenduskoduteenusele mitte õigust omava noore suhtes olen algatanud lepingu lõpetamise. Esmalt suhtlesin telefonitsi lastekaitse spetsialistiga ning saatsin digitaalse esildise lepingu lõpetamiseks 1. jaanuarist 2014.

Lõppsätted:

Järelevalve akt esitatakse: Ellen Nossenko Juuru Lasteküla juhataja, Juuru Vallavalitsus

Kinnitan lõpparuande:

Järelevalvet läbiviinud töötajad

Pille Prey- sotsiaaltöö spetsialist

Tõnis Vaik- haridus- ja sotsiaalosalakonna juhataja asetäitja sotsiaalhoolekande alal

Angela Peäske- jurist

